

Moeders van Jezus: Bathseba, de vrouw van Uriah..

Orde van dienst:

Welkom en mededelingen

Adventskaars

Zingen: LB 466: 6, 7

Votum en zegengroet

Nieuw Liedboek 287: 1, 2, 5

Wet

Psalm 40: 3

Gebed

Kinderen: bevrijding.

Psalm 32: 1

Lezen: 2 Samuel 11 en 12

Psalm 78: 1, 2

Tekst: Mattheus 1: 6

Preek – 1

Psalm 51: 1, 2

Preek - 2

Psalm 51: 4, 5

Gebed

Collecten

Zingen: Opwekking 430 "Heer, ik prijs uw grote naam".

Zegen.

Kinderen: Bevrijding.

Wat is bevrijding?

Ja, als er geen oorlog meer is en er geen soldaten met geweren door de straten lopen.

Of als je uit de gevangenis mag: je bent weer vrij!

Ben je dan vrij?

Bijvoorbeeld: een man zit in de gevangenis. Hij heeft een inbraak gepleegd.

Het huis was donker in het huis en hij dacht dat er niemand thuis was. Bij de keukendeur stond nog een raampje open. Daarmee kon hij de keukendeur open krijgen.

Maar er was wel iemand thuis.

Toen hij boven kwam lag er een oudere vrouw in bed. Die hoorde wat geluiden op de gang en kwam uit bed om te kijken wie er was. Ze schrok heel erg, toen ze die man op de gang zag. Ze begon te gillen en toen heeft hij haar hard neergeslagen. Ze viel op de grond en bloedde uit haar hoofd.

Ze heeft een paar dagen in het ziekenhuis gelegen.

Die dief is opgepakt.

Hij kreeg twee jaar gevangenisstraf.

Twee jaar om na te denken. Over die inbraak. Maar vooral, dat hij die oudere vrouw zo had laten schrikken en zo hard had neergeslagen. Hij kreeg steeds meer spijt.

Na twee jaar kwam hij vrij. Hij liep weer buiten in de zon.

En weet je wat het eerste was dat hij deed die dag?

Hij ging naar die vrouw toe.

Om haar te vertellen hoe het hem speet.

Om vergeving te vragen.

En dat deed ze: ze schonk hem vergeving.

Toen was hij pas echt vrij. Vrij van binnen. Die vrijheid wil Jezus jou geven.

Misschien heb je iets fouts gedaan. Gelogen. Een jongen uit je klas gepest. Loop je ermee rond. Maak het dan goed: vertel wat je fout deed en vraag vergeving.

Voor de Schriftlezing:

We gaan 2Samuel 11 en 12 lezen.

Dat is weer een schokkend verhaal. Net als toen met Juda en Tamar.

Een geschiedenis vol begeerte, overspel en zelfs moord.

Het staat allemaal gewoon in de Bijbel te lezen. Schokkend.

En niet alleen dat: het gaat over David.

David die vol geloof Goliath versloeg. David, die zijn psalmen schreef.

David. De man naar Gods hart. Zo noemde God zelf hem.

En die David doet dit allemaal.

Dat is voor ons misschien wel het meest schokkende: zelfs zo'n vrome man als David kan in deze zonde vervallen. Maar als David dat al kan, wie ben ik dan?

Preek:

Veel mensen proberen om hun stamboom uit te zoeken.

Heeft u dat wel eens gedaan?

Het is altijd wat riskant om je stamboom uit te pluizen, want je weet nooit wat je tegenkomt.

In Nederland vaak boeren en vissers. Soms een voorvader die in de gevangenis zat.

Maar soms ook een burgemeester of een graaf.

In de stamboom van mijn vrouw, de familie van der Molen, zitten veel baggeraars. Maar er zit ook een arts in. En die zou de lijfarts van Willem van Oranje zijn geweest bij de strijd rond Eeklo in België.

U begrijpt, dat ik dat regelmatig moet horen.

Maar, ja, ik heb natuurlijk Sven Kramer ergens in mijn stamboom!

En dat moet zij dan weer elke dag horen.

We hebben verder wel een goed huwelijk, hoor! ;-)

In de stamboom van Jezus staan een paar mooie namen: Abraham, Salomo, David, Hizkia...

Maar ook een paar donkere namen. Bijvoorbeeld die van koning Manasse.

Een voorvader, waar je niet trots op zou zijn.

Hij bouwt altaren voor de Baäl en Asjera. Hij aanbidt de zon en de sterren. Hij zet beelden van afgoden in de tempel van de HERE. Hij verbrandde zijn zonen als offer voor de afgoden in het Hinnomdal. Als een ware tiran doodde hij veel onschuldige mensen in Jeruzalem.

Zoveel, dat de straten rood kleurden van het bloed.

En dan de namen van de vrouwen: Tamar, Rachab en Bathseba. Allemaal te maken met hoerij of overspel. Ruth, een vrouw uit Moab. Het land van Esau.

Allemaal niet om trots op te zijn.

Toch staan die namen gewoon in de stamboom van Jezus. de Zoon van God.

Dit is ook vreemd, omdat koningen in die dagen de vaste gewoonte hadden om hun stamboom en kronieken zo mooi mogelijk te maken. Vooral de grote daden, de heldendaden, de overwinningen, van henzelf en de voorvaderen werden vastgelegd.

De slechte daden, de verliezen, werden verzwegen.

Maar de stamboom van Jezus zit vol met verliezers. Met vrouwen. Met zondaren.

Mensen met een verleden. Nu weer.

Het staat heel subtiel in het geslachtsregister van Jezus: "*David verwekte Salomo bij de vrouw van Uriah*".

Dia.

Wie was Uriah eigenlijk?

Nou, Uriah is een oude strijdmakker van David. (2Samuel 23)

Dia.

Er was een tijd dat Saul koning was. In die tijd heeft hij David opgejaagd. Heeft hij geprobeerd om David te doden. David vluchtte voor Saul de woestijn van Juda in. Maar: er waren wel meer mannen op de vlucht voor Saul. En al die mannen vonden elkaar in de woestijn en zij schaarden zich achter David. Vluchten met David. Vochten met David. Gingen voor David door het vuur. Het waren Davids helden. En een van die helden was Uriah, de Hethiet. Hethiet: hij was geen kind van Abraham. Hij was een kanaäniet. Maar hij was trouw. Trouw aan David en trouw aan de God van David. David had zijn leven aan deze Uriah te danken!

Later trouwde Uriah met Batseba. Dia.
Maar Batseba was de dochter van Eliam en deze Eliam was ook een van Davids helden in de tijd, dat David op de vlucht was voor Saul.
David kende de man en de vader van Batseba dus erg goed.
Hij zal Batseba dus ook al langer gekend hebben. En misschien begeerd.

Dia.

Op een dag in het voorjaar zijn de legers van David erop uitgetrokken om de Ammonieten te verslaan. Uriah is mee in het leger. Vecht opnieuw voor zijn held, David.

David is thuisgebleven in Jeruzalem.

Bewust?

Wist hij al dat Batseba alleen thuis achter zou blijven? Was hij zijn web al aan het spinnen om Batseba in te vangen? Te misbruiken?

Hoe dan ook: als David haar ziet baden, kan hij zijn begeerte niet meer de baas.. Hij laat haar halen, verleidt haar en krijgt haar in zijn bed.

En wat kan een vrouw daartegen doen: wat moet je, als de koning je laat halen?

De volgende morgen stuurt hij haar weer terug.

Ze was maar een speeltje voor één nacht.

Dat lijkt onschuldig: een speeltje voor één nacht.

Maar kijk eens naar Batseba!

Kijk eens naar de schade voor haar.

Zij is tegen haar wil ontrouw aan haar man Uriah. Alleen dat al.

Vanaf nu leeft ze met een zwaar geheim. Een geheim tussen haar en Uriah.

Dan blijkt dat zij zwanger is!

Nu leeft zij ook in angst: hoe moet zij dit uitleggen? Want Uriah is al tijden niet thuis. Nu komt alles aan het licht! Als overspeelster kan zij nu de doodstraf krijgen.

Wat moet ze radeloos zijn geweest!

Dan moet ze horen, dat haar man Uriah gesneuveld is. Omgekomen in de strijd.

En ten slotte verliest ze haar kind: als het nog maar net geboren is, wordt het ziek en sterft.

Wat een schade! Wat een pijn!

Een speeltje voor één nacht.

Voor David misschien. Maar Batseba wordt diep verwond.

Zoals in onze wereld nog steeds vrouwen en meisjes, maar ook jongens en mannen, diep beschadigd zijn, omdat ze maar een speeltje waren.

We horen deze berichten bijna elke dag.

Als David hoort dat Batseba zwanger is, moet hij vreselijk geschrokken zijn.

Maar voor wie is hij geschrokken?

Voor zichzelf!

Hij probeert koortsachtig alle sporen uit te wissen: als dit bekend wordt!!!

David laat Uriah terugkomen van het front.

Zogenaamd om verslag uit te brengen over de strijd: "Hoe gaat het aan het front Uriah?".

David hoopte natuurlijk, dat Uriah de volgende dag pas terug zou gaan naar het front en dat hij die nacht naar huis zou gaan en naar zijn vrouw Batseba.

Dan kon David het kind op rekening van Uriah schuiven, als mensen gingen praten. Maar Uriah slaapt in de poort, tussen de knechten. Hij gaat niet lekker bij zijn vrouw slapen, terwijl zijn strijdmakkers in de kou slapen in het veld. Maar David beweegt slim mee: "En, Uriah, goede vriend, blijf nog even! Eet met ons mee. Ik heb ook net nieuwe wijn van de Karmel gekregen. Die moet je zeker proeven!". David wil Uriah dronken voeren, zodat hij wat minder last heeft van goede gedachten en alsnog bij Batseba gaat slapen. Maar weer slaapt Uriah bij de knechten. Ten einde raad om zoveel trouw, geeft David Uriah een brief mee voor Joab de aanvoerder met de tekst: "Zet deze man in de eerste linie bij de eerste aanval!". Joab doet dat en Uriah sneuvelt. David heeft zijn doel bereikt. En even later ontfermt David zich over de treurende weduwe: hij neemt Batseba tot vrouw. Wat lijkt David goed! Maar wat was het slecht. Dat zegt God zelf ook.

Deze geschiedenis schokt: Is dit David?

De David van de psalmen? De man naar Gods hart?

Dia.

David die in Psalm 40 zingt: "*Uw wil te doen, mijn God, verlang ik, diep in mij koester ik uw wet*".

Maar kijk eens wat hij doet!

Hij verleidt, pleegt overspel, liegt, vermoordt... Hij overtreedt de helft van Gods geboden! Hoe kan dat?

We leren hier een schokkende werkelijkheid: zelfs vrome mensen als David, gelovige mensen, wedergeboren mensen, goede mensen, zijn hiertoe in staat.

Het zaadje van de meest afschuwelijke daden zit in ieder mensenhart. Ieder mens is in staat om overspel te plegen, te liegen, te discrimineren, te vermoorden...

In ieder mens zit het zaadje van het kwaad.

Ja, dat is een lastige boodschap.

Maar kijk eens goed om je heen.

Het waren keurige huisvaders, die in de 2^e wereldoorlog mensen en zelfs kinderen de gaskamers induwden. Kijk eens in de straten van Aleppo. Let op het grootschalige misbruik van kinderen in Nederland op de sportverenigingen. Luister eens naar jezelf als je over andere mensen spreekt. Hoe snel je oordeelt.

Van David leer je: jij bent hiertoe in staat. Ook al geloof je. Ben je wedergeboren.

Het zaadje zit in je hart. Ook al is het nog klein.

Zoals een eikeltje van een eikenboom.

Dia.

Uit een zo'n eikeltje kan een hele eikenboom groeien.

Als je dat voor het eerst hoort, zeg je: "Nee, dat kan niet!".

Toch is het wel waar: als één zo'n klein eikeltje in goede aarde valt, groeit er een hele eikenboom uit. En als alle eikeltjes van die eikenboom in goede aarde vallen, dan groeien er een paar duizend eikenbomen uit dat ene eikeltje. En als al die duizenden eikenbomen hun duizenden eikeltjes op goede aarde laten vallen....

Zie je: één klein eikeltje kan de hele aarde bedekken met eikenhout!

Zo kan een kleine zonde uitgroeien tot een begeerte, die dwars door alles heen gaat. Trots, seksuele verlangens, kunnen leiden tot overspel, leugen en moord.

Ja, zolang het nog klein is, kun je denken: "Nee, dat zou ik nooit doen!".

Totdat dat zaadje in goede aarde valt. Totdat je een keer een conflict hebt. Totdat je zelfbeeld het nodig heeft om anderen naar beneden te halen. Totdat je een vrouw ziet of een man, die jou de aandacht geeft waar je naar verlangt....

Het begint met een klein zaadje.

Kijk maar naar David.

Daarom is het zo goed om de zonde in je hart te doden als het nog maar een klein zaadje is.
Een begin van een ruzie moet je meteen uitpraten.
Als je aan een zuster uit de gemeente een hekel begint te krijgen, moet je die opzoeken.
Vertel snel aan je huisarts, dat je vaak te veel drinkt: kunt u mij helpen?
Je moet jezelf op je computer meteen beschermen tegen porno-sites.
Een klein eikeltje kun je nog makkelijk kapot trappen.
Een grote eikenboom kun je niet zomaar meer omkappen. Die kan een grote schaduw over je leven leggen.
Geef die kleine zonden geen tijd om te kunnen groeien.

Zingen: Psalm 51: 1, 2

Nog één belangrijk ding.
Want David komt tot bekering.
Als God door Nathan bij hem komt en zijn verhaal doet, zegt David meteen: "Ik heb gezondigd tegen de Heer".
Als David dit doet, vergeeft de HERE David. David zal niet sterven.

Maar let op: de zonde van David heeft wel gevolgen.
Het kindje dat Batseba verwacht zal sterven.
En in zijn eigen gezin verliest David alle respect. Zijn kinderen ontsporen heftig. In het volgende hoofdstuk gaat het al over Amnon, die zijn halfzus misbruikt. Over de wraak van hun broer Absalom op Amnon. Over de breuk van David met Absalom.
Ook al weer zo'n schokkend verhaal.
Waarom gebeurt dit allemaal?
Daarmee laat de HERE aan David, aan heel Jeruzalem en aan ons zien, dat zonde geen onschuldig speeltje is. Zonde beschadigt. Altijd.
Het beschadigt mensen. Het beschadigt je band met God.
David roept het uit naar zijn God: "Tegen u, tegen u heb ik gezondigd!"

Wat nu, ten slotte, voor ons ook zo belangrijk is, is de manier waarop God David tot deze schuldbelijdenis brengt.
Want God zendt zijn profeet. Nathan. Een mens.
Alleen dat al.
De wraak van God komt niet als een vuurstraal uit de hemel om David te verteren.
Nee, de HERE stuurt een mens. Nathan.
En wat doet Nathan?
Komt hij woedend de troonzaal binnen en begint hij meteen tegen David uit te varen?
Want David is duidelijk een dader. Dat weet iedereen!
Schreeuwt hij hem vol vuur toe: "Je bent een echtbreker en een leugenaar en moordenaar, David, en daarvoor zal God je straffen!"?

Nee.
Hij komt met een zaak bij David en daar moet David een uitspraak over doen.
U moet bedenken, dat in die dagen de koning ook vaak de rechter was. Veel mensen kwamen met hun zaak bij de koning.
Zo begint Nathan ook.
"Luister, mijn koning", zegt Nathan, "ik heb een zaak voor u. Er is een rijk man met veel schapen, geiten en runderen en die kreeg op een dag een gast op bezoek. Hij was blijkbaar erg egoïstisch, want hij kon het niet over zijn hart verkrijgen om een lammetje uit zijn eigen kudde te nemen en te slachten. Hij nam het lammetje van zijn arme buurman.
Maar die buurman was niet zo rijk. Ze hadden maar één lammetje. En daar was hij zo blij mee, dat het bij hem in huis rondliep. Het at van hun tafel en sliep in zijn schoot.
Toch nam die rijke man dat lammetje en zetten het zijn gast voor.

Wat moet ik doen met die man, mijn koning?”

En David ontsteekt wel in grote woede en roept: “Zo waar de HERE leeft: die man moet vier lammetjes aan die arme man geven en zelf verdient hij de dood!”

“Die man?!”

En dán zegt Nathan: “Jij bent die man, David! Jij ben die man”.

Dia.

“Waarom heb je dit gedaan? De HERE heeft jou zoveel gegeven. Hij heeft je bewaard voor Saul. Heeft je de troon gegeven. Vrouwen om lief te hebben. En als het te weinig was, had ik je meer gegeven. Waarom heb je mijn geboden met voeten getreden? Waarom de Hethiet Uriah gedood en zijn vrouw genomen? (...) Jij hebt in het diepst geheim gehandeld, maar ik breng dit allemaal in het volle licht in Israel.....”

En wat doet David?

Ontkent hij?

Roept hij: “Het is Bathseba’s schuld! Zij heeft mij verleid!”?

Roept hij als een despoot: “Haal deze profeet uit mijn troonzaal en gooi hem in de diepste gevangenis!”?

Nee.

David belijdt zijn schuld: “Ik heb gezondigd tegen de HEER”.

Wat mooi.

Maar kijk eens goed naar hoe de HERE, de almachtige, David daartoe bracht.

Want Nathan begon niet met dreiging en grote woorden.

Hij kwam niet de troonzaal binnenstormen met de woorden: “*Wat ik nu gehoord heb, David! Je bent een overspeler, een leugenaar en een moordenaar! Jij bent die man!*”.

Waarom niet?

Is hij bang? Is hij een lafaard en durft hij de koning de waarheid niet aan te zeggen?

Nee.

Nathan **begint** niet met dreiging en met “Jij bent die man!”.

Nathan **eindigt** met deze woorden.

En dat betekent heel veel. Blijf nog even luisteren!

Nathan is inderdaad de profeet van God en daarom verspreidt hij vooral de genade van God.

En als er ook maar een beetje ruimte is voor belijdenis en bekering, dan gaat God daarvoor.

Hij is er niet op uit om te veroordelen en te vernederen.

Hij is uit op bekering en vergeving.

Daarom begint Nathan met de woorden: “Koning, ik heb een zaak...”.

Zodat David zichzelf herkent en uit zichzelf zegt “Ik heb gezondigd tegen de HEER”.

Je kunt iemand namelijk ook makkelijk vastzetten met je felle oordelen en met je beschuldigingen. Hoe waar ze misschien ook zijn.

Je kunt zo fel zijn of zoveel gelijk hebben, dat die ander geen ruimte meer heeft om uit zichzelf te zeggen: “Ik ben fout geweest”.

Je loopt met felheid de kans, dat die ander zich verdedigen gaat. De schuld afschuift. Zich niet opent.

Dit doe je dus ook niet via de mail of twitter of Facebook.

Je gaat naar de ander toe.

Het is tot eer van God, wanneer je de ander de waarheid over zijn zonden aanzegt.

Maar het is nog meer tot eer van God, wanneer je de ander zijn zonde aanzegt en dat zó doet, dat die ander ook zelf zijn zonde belijdt en berouw heeft. Hij legt uit zichzelf zijn masker af. Hijzelf komt tot een belijdenis.

Grote woorden, felle oordelen, klinken vaak heel stoer.

Maar ze bereiken het hart niet. Ze verbitteren. Zetten mensen vast.

Waarheid zonder liefde wordt een leugen.

Denk aan de woorden in Johannes 3: 16, 17 “*Want God had de wereld zó lief, dat hij zijn*

enige zoon heeft gegeven, opdat iedereen, die in hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft. God heeft zijn Zoon niet naar de wereld gestuurd om een oordeel over haar te vellen, maar om de wereld door hem te redden”.

God gaat niet voor veroordeling, maar voor overtuigen en bekering.

Hij ziet de mens achter de zonde.

De zwakke mens. De verleide mens. De gebroken mens. De mens, die hij als babytje geboren liet worden uit de schoot van zijn moeder in een harde wereld.

Luister eens naar Jezus, als hij met mensen praat. Hoe hij ze de waarheid aanzegt, maar altijd zo, dat er ruimte is voor berouw, voor bekering. Zijn woorden ontwapenen. Geven ruimte om het hart te open, zonder de angst dat dat hart opnieuw wordt verwond.

Mensen ervaren zijn woorden als levend water.

Luister naar zijn gesprek met de vrouw uit Samaria, met Petrus bij het meer, met de tollenaar, met de overspelige vrouw.....

Jezus vertelt de waarheid.

Maar het wordt ervaren als levend water.

Volgende week vieren we kerst. Het is advent.

De geboorte van Jezus, de Zoon van God zelf.

Maar kijk eens goed: hij komt naar ons toe als een mens. Spreekt ons aan.

Sterft zelfs voor ons.

Voor jou. Voor mij.

Wees een Nathan voor je vrienden, voor je man of vrouw of je kinderen.

Door de waarheid te vertellen. Ook als die waarheid ongemakkelijk is. Heb de moed om dat te doen. Want alleen de waarheid maakt vrij.

Maar doe dat ook met liefde.

Zo veel liefde, dat zij, ook al willen zij uit schaamte ontkennen, bagatelliseren, zij dat niet meer willen. Omdat er een andere, een betere weg geboden wordt: de weg van het berouw, van de genade en de vergeving.

Wees een Nathan voor de ander en zo vooral een drager van Gods genade.

Amen.